

Gmina Dubicze Cerkiewne

Dane podstawowe:

Liczba mieszkańców: 2 100

Powierzchnia: 15 119 ha

Adres urzędu:

Urząd Gminy Dubicze Cerkiewne

ul. Główna 65

17-204 Dubicze Cerkiewne

tel. (085) 682 79 81

fax. (085) 682 79 80

e-mail: gmina@dubicze-cerkiewne.pl

www.dubicze-cerkiewne.pl

Ośrodek Kultury:

Gminny Ośrodek Kultury

ul. Główna 67

17-204 Dubicze Cerkiewne

e-mail: gmina@dubicze-cerkiewne.pl

Biblioteka:

Gminna Biblioteka Publiczna

ul. Główna 67

17-204 Dubicze Cerkiewne

e-mail: gmina@dubicze-cerkiewne.pl

Współpraca zagraniczna:

W związku z przynależnością do Stowarzyszenia Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska, gmina współpracuje z rejonami administracyjnymi Białorusi: Swisłocz, Kamieniec, Prużany.

Planowane imprezy promocyjne:

- Impreza folklorystyczno - folkowa "Na Iwana na Kupala"
- Festyn Kultury Białoruskiej
- Mistrzostwa Województwa Podlaskiego LZS w warcabach 100-polowych.

Podlasie w XIII i XIV w. było obszarem częstych sporów i walk między Litwą, Rusią i Mazowszem. Dopiero w XV w. ustalona została ostatecznie granica między Litwą i Mazowszem. Na terenie Litwy w 1520 r. utworzono województwo podlaskie z trzema ziemiami: bielską, drohicką i mielnicką.

W 1549 r. królowa Bona przeprowadziła w swoich dobrach, znajdujących się głównie w powiecie bielskim tzw. trójpolówkę. W wyniku czego do dzierżawy Kleszczelowskiej należały m. in. wsie: Dubicze Cerkiewne, Obychodnik (prawdopodobnie nazwa dzisiejszego Grabowca), Suchowola, Jelonka, Czochoy (nazwa dzisiejszych Czech Orłańskich), Ruda (nazwa dzisiejszej Rutki). W 1570 r. dworzanin królewski Ostafij Chalecki założył kilka wsi na południe od rzeki Narew: Witułtowo (Witowo), Stok (Istok), Koryciska, Kornin (Stary Kornin) oraz Mochnate, Morze, Berezowo (Stare Berezowo), Zbucz, Kuraszewo, Kamień i młyn Wieżankę i wsie położone na terenie gmin sąsiednich: Hajnówka, Czyże, Narew. W latach 1566-1569 leśniczy bielski Hrehory Wołowicz osadził wsie Jahodnik (Jagodniki), Łoknica i Szostakowo.

Unia Lubelska przyniosła w 1569 r. włączenie woj. podlaskiego do Korony Polskiej. Taki podział Podlasia przetrwał do czasów zaborów.

Wydarzenia związane z najazdem szwedzkim (1655 - 57) i

Siedmiogrodzian (1656 - 57), z inkursją moskiewską (1658 - 60) i przemarszem wojsk litewskich i koronnych (do 1662) spowodowały ogromne spustoszenia. W królewszczynach ludność zmniejszyła się o ok. 68%, a w dobrach szlacheckich o ok. 17%. Ponownie zasiedlono zniszczone wsie szczególnie w starostwie i leśnictwie bielskim oraz ekonomii brzeskiej i leśnictwie białowieskim w drugiej połowie XVII w. Powstały na terenie tej puszczy m. in. osady, które dziś tworzą wsie Pasieczniki Duże i Pasieczniki Siemiwołoki. Do pilnowania puszczy osadzano strażników i strzelców w małych osadach ciągnących się brzegiem puszczy. W tym czasie powstały m.in. Starzyna, Wiluki, Długi Bród. Proces zasiedlania ziem woj. białostockiego zakończył się w XVIII w.

W wyniku III rozbioru Polski (1795 r.) część zachodnia obecnej gminy (do granic wsi Dubicze Cerkiewne od strony Starego Kornina, Korycisk i Jagodnik) znalazła się w zaborze pruskim, a część wschodnia w zaborze rosyjskim.

Po III rozbiorze Polski Puszcza Białowieska znalazła się pod zaborem rosyjskim. W 1888 roku Puszcza weszła w skład apanaży carskich i do I wojny światowej, została podporządkowana sprawom łowiectwa carów rosyjskich. W roku 1905 - 1906 wybudowano linię kolejową Hajnówka - Siedlce- Lida - Wołkowysk, przecinającą teren obecnej gminy.

W latach 1915 - 1918 Puszcza Białowieska i okolice znalazły się pod niemieckim zarządem wojskowym. W wyniku Traktatu Wersalskiego (1919r.) powiat białostocki, bielski i sokólski weszły w skład polskiego obszaru etnicznego.

We wrześniu 1939 r. na te tereny na krótko wkroczyły wojska niemieckie, następnie władzę przejął rząd radziecki. W roku 1941 na linii Grabowiec - Dubicze Cerkiewne rozgorzała się bitwa wojsk sowieckich i niemieckich, w wyniku której częściowo spłonęły obie wsie. Wojska sowieckie ustąpiły. Rozpoczęto pacyfikacje poszczególnych wsi i masowe rozstrzeliwania. Dekretem Fűhrera z

lipca 1941 r. utworzono specjalny okręg białostocki tzw. Bezirk Białystok. Jednostką administracyjną okręgu były tzw. gminy zbiorcze (amtskommissariaty). Poszczególne sołectwa gminy należały do Amtskommissariatu Białowieża, Orla, Kleszczele i Wierzchowice.

Po wyzwoleniu - od 1945 roku teren gminy należał do powiatu bielskiego, a od 1954 roku do powiatu hajnowskiego.

Atrakcją turystyczną gminy jest swoista kultura ukształtowana współistnieniem różnych tradycji, mozaiką religii oraz oryginalna, drewniana architektura. Kultywowanie obyczajów i religii objawia się w licznych odpustach, uroczystościach obrzędowych, obchodach świąt sięgających daleko w historię. Ciekawa i bogata jest tradycja rękodzieła ludowego, a wyroby rękodzielnicze możemy zobaczyć i kupić prawie w każdej wsi.

Wędrując po gminie można odnaleźć wiele ciekawych obiektów przyrodniczych i architektonicznych. Główne atrakcje gminy to:

- zalew o powierzchni 5,6 ha za rzecze Orlanka i Ośrodek Wypoczynkowy "Bachmaty",
- rezerwat przyrody Czechy Orlańskie (78 ha) wraz ze ścieżką przyrodniczo - leśną, rezerwat "Starzyna" (370 ha) i rezerwat "Jelonka" (227 ha) przy granicy z gminą Kleszczele,
- cerkiew p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego we wsi Werstok z 1768 r.,
- cerkiew p.w. Św. Anny z 1773 roku i p.w. Św. Michała z 1893 r. w Starym Korninie,
- cerkiew p.w. Opieki Matki Boskiej w Dubiczach Cerkiewnych z 1946 roku,
- zespół dworski Jodłówka wybudowany w 1901 roku, drewniany wiatrak holenderski w Koryciskach, usytuowany na zapleczu zagrody, zbudowany w 1948 roku oraz dwa wiatraki w Grabowcu,

- krzyże wotywnie z początku XX wieku, zlepierce we wsi Grabowiec.